

Overdenking Kerstmorgen – bij Lucas 2: 1-20

Ds. Monique Maan

Vanaf half december is nauwelijks aan te ontkomen.

Overall kerstversiering, kerstfilms op tv, de jaarlijkse special van 'All you need is love' en vijf keer op een dag 'Last Christmas' van George Michael op de radio.

Het kerstgevoel slaat toe aan alle kanten.

En ik weet niet hoe het u vergaat, maar ik ben er elk jaar toch wel weer gevoelig voor.

Het zal te maken hebben met de kou buiten en de warmte binnen.

Het zal te maken hebben met de korte dagen en de kaarsjes die het gezellig maken.

Hoe dan ook, naarmate kerst dichterbij komt, neemt bij mij – en volgens mij bij vele anderen - de behoefte aan warmte, licht en gezelligheid toe.

Natuurlijk weet ik als theoloog heel goed dat het kerstverhaal geen warm en knus verhaal is.

Het is een ruig verhaal over mensen aan de rand van de samenleving.

Het is een verhaal over mensen die moeten dansen naar pijpen van machthebbers.

Het is een verhaal over een kwetsbaar kind in een vijandige wereld.

Maar elk jaar is er onafwendbaar dat gevoel van willen dat alles goed en mooi is, saamhorigheid, dagen die anders zijn dan anders..

Bij de eerste voorbereidingsbijeenkomst voor Kerst, het was ergens in oktober, vroeg iemand: kunnen we dit jaar niet een eenvoudig kerstspel doen, zodat de kinderen herder of engel kunnen zijn, Jozef en Maria – want ik weet het uit mijn eigen jeugd nog hoe bijzonder dat was, dat je engel mocht zijn, of Maria!

Je leefde er naar toe en als het dan zover was, in een mooi versierde kerk....

Dan was het écht kerst!

En iedereen die erbij was, op die avond in oktober, herkende het gevoel direct.

Natuurlijk, er zijn ook mensen die er niet gevoelig voor zijn.

Die zich er juist ongelooflijk aan storen – aan het sentimentele en commerciële gedoe.

Wat nou vrede op aarde?

Terroristen beramen hun aanslagen en wij eten ons vol, terwijl kinderen in Afrika honger hebben en hun moeders weten werkelijk niet hoe ze de dag van morgen moeten halen.

En al die vluchtelingen die in grote stromen over de wereld gaan.

Komt de vrede in de wereld dichterbij omdat wij op deze dag met z'n allen kerstviere met al die toeters en bellen?

Wat heeft het voor zin om één of twee dagen in het jaar miljoenen uit te geven aan eten en cadeaus, en straks ook weer aan vuurwerk, terwijl er ook zoveel nuttigers mee gedaan kan worden.

Het is voor iedereen verschillend, dat kerstgevoel – en daar is ook niets mis mee.

Er is niets mis met gezelligheid en feest.

Er is niets mis met nostalgie.

Het is goed om theologisch deskundig naar de Kerstverhalen te luisteren.

En het is ook zeker niet verkeerd om kritisch of zelfs een tikje cynisch te zijn.

Want onder en achter al die verschillende kerstgevoelens zou weleens hetzelfde schuil kunnen gaan.

Zou het bij de meesten van ons ten diepste niet gaan om verlangen – een onuitroeibaar verlangen naar een wereld die goed is?

Een onuitroeibaar verlangen naar een wereld waarin niet onveiligheid en onverschilligheid aan de orde van de dag is, waarin leven niet getekend wordt door verlies en dromen in duigen vallen.

Een onuitroeibaar verlangen naar een wereld zonder crisis en armoede, zonder vluchtelingen.

Kerst voedt dat verlangen naar andere tijden – naar een wereld waarin verbondenheid met elkaar en gerechtigheid en vrede waarheid zijn.

Het moet toch mogelijk zijn: deze wereld omgekeerd.

En de één viert die hoop met een warm familiefeest en gezellige liedjes en de ander door sober te eten en geld over te maken naar een goed doel.

Maar bij beiden is het verlangen naar het goede, naar leven dat mooi en de moeite waard is, de drijvende kracht.

Deze wereld omgekeerd - het kerstverhaal zelf is een verhaal vol omkeringen.

Het zet in bij de wereld van de grote namen: Augustus, Quirinius, het grote Romeinse rijk, hoeveel mensen zullen er wel niet wonen – en dan zoomt het in op één man, Jozef, en één vrouw, Maria, een jong meisje nog en hoogzwanger.

Hun kind, kind van gewone ouders – maar het zal koning worden, redder van mensen.

Maar denk niet dat dit kind geboren wordt in een paleis, of op z'n minst gewoon rustig thuis, nee, ook dat loopt weer anders: de wieg is een voerbak in een stal en het eerste kraambezoek zijn een stel herders die toevallig in het veld waren en daar van engelen hoorden dat dit kind geboren was.

Het lijkt alsof alles in dit verhaal erop gericht is ons op het verkeerde been te zetten.

Alles loopt steeds net weer anders dan je zou denken, dan normaal zou zijn volgens de gangbare orde van de wereld.

En toch betekent het niet dat daarmee alles ook echt anders wordt.

De machthebbers in Rome vallen niet van hun troon als Jezus geboren wordt, de vrede waarover de engelen zingen, breekt niet acuut aan, en het jonge gezin moet na deze wonderlijke nacht al heel snel voor koning Herodes op de vlucht, naar Egypte.

Niks vrede op aarde voor mensen van goede wil....

Maakt het dat dan een overbodig verhaal – het zoveelste bewijs dat dat verlangen van ons uiteindelijk toch wel onvervuld zal blijven, en dat het dan maar moet blijven bij een paar dagen knusheid en gezelligheid en af en toe een kritische noot?

Of durven we het, te geloven in dit verhaal?

Daarmee bedoel ik niet dat we moeten geloven dat het allemaal letterlijk zo gebeurd zal zijn, zoals het er staat, want daarvoor zitten er nogal wat haken en ogen aan.

Maar dat we durven geloven dat dit verhaal iets wezenlijks zegt over God, over deze wereld, en over ons.

Het vertelt ons over kwetsbaarheid en vastberadenheid.

Het vertelt ons over vertrouwen en inspiratie door Gods Geest.

Wie één hoofdstuk terugbladert in de bijbel, leest daar over Maria, die vol vuur zingt over het kind dat ze verwacht en over God zich om haar en om zijn volk bekommert.

En dan zingt ze: Heersers stoot God van zijn troon, en wie gering is geeft hij aanzien.

Wie honger heeft, overlaadt hij met gaven maar rijken stuurt hij weg met lege handen.

Zag Maria dat direct gebeuren?

Nee, niet met haar ogen, maar wel met haar hart – ze zingt op de adem van Gods Geest, die stem geeft aan wat komt en zijn zal.

En daarom zingt ze het uit, met moed en lef en vol energie, alsof het allemaal al zover is. Vandaag vieren we de geboorte van dat verwachte kind, teken van Gods licht is, teken van Gods trouw.

Een kind dat ons in en met zijn geboorte vraagt het verlangen naar deze wereld omgekeerd, nóóit op te geven, en dat als de ware koning naar Gods hart ons daarin voor wil gaan.

In de afgelopen weken hebben we hier in de kerk gezien in allerlei verhalen welke eigenschappen passen bij die koning.

We ontdekten dat betrouwbaarheid belangrijk is, en moed, verantwoordelijkheid en creativiteit en betrokkenheid.

Wat dat zijn eigenschappen die helpen bij geloven in het goede, in vrede en gerechtigheid.

Dat zijn eigenschappen die inspireren om dat geloof stem te geven in het leven.

Dat wij – wie wij ook zijn en hoe ons kerstgevoel ook is - mens worden in het spoor van deze koning naar Gods hart.

En zijn licht laten landen op aarde.

Amen.